

**СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА**

Затверджую
Ректор Сумського НАУ
_____ В. І. Ладика
«_____» _____ 2015 р.

ЗВІТ
про роботу наукової бібліотеки
Сумського національного аграрного університету
за **2014** рік.

СУМИ-2015

1. Вступ

Головне завдання наукової бібліотеки Сумського НАУ у 2014 році полягало в забезпеченні якісного і оперативного бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування користувачів, сприянні формуванню їх світогляду, духовного розвитку шляхом популяризації кращих зразків літератури та мистецтва.

Пріоритетними напрямками роботи Наукової бібліотеки Сумського національного аграрного університету протягом 2014 року були:

- формування книжкового фонду та повнотекстових електронних ресурсів відповідно до профілю університету та потреб користувачів;
- вивчення інформаційних потреб користувачів усіх категорій;
- забезпечення якісного і оперативного бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування користувачів бібліотеки застосовуючи як традиційні, так і інноваційні форми роботи;
- вивчення та впровадження в роботу книгозбірні передових форм бібліотечної діяльності;
- тісна співпраця з бібліотеками Територіального методичного об'єднання сільськогосподарських бібліотек Сумської області;
- виховання гармонійної, відкритої до інтелектуального, духовного і творчого розвитку особистості.

2. Обслуговування користувачів

Організація якісного та оперативного обслуговування користувачів, забезпечення потреб читачів в їх прагненнях до отримання інформації, покращення умов самостійної роботи студентів у читальних залах бібліотеки, збільшення сервісних послуг залишаються серед основних актуальних завдань бібліотеки Сумського НАУ.

Диференційне обслуговування користувачів усіх категорій протягом року здійснювалося, як і в минулі роки, на 4 абонементів відділу обслуговування: абонемент навчальної і абонемент наукової літератури (корпус інституту економіки та менеджменту), абонемент № 2 (корпус факультету ветеринарної медицини), абонемент № 3 (корпус інженерно-технологічного інституту). Функціонує 4 читальні зали: читальна зала наукових видань та читальна зала періодичних видань (корпус інституту економіки та менеджменту), читальна зала № 2 (у студентському гуртожитку), читальна зала № 3 (корпус інженерно-технологічного інституту). У головному корпусі працює дві зали електронних видань.

Основні показники роботи бібліотеки у звітному році можна представити так:

	Показники роботи	План 2014 р.	Виконання 2014 р.	План 2015 р.
1.	Кількість користувачів за єдиним реєстраційним обліком	8800	8697	8500
2.	Кількість користувачів, обслужених всіма структурними підрозділами	22400	22403	22100
3.	Кількість відвідувань	212000	212017	212000
4.	Кількість виданих документів	670000	671160	670000

У всіх структурних підрозділах бібліотеки обслуговують користувачів таких категорій:

- науковці, викладачі (665)
- спеціалісти (155)
- студенти денної та заочної форм навчання (7710)
- інші (167).

Кількість користувачів бібліотеки СНАУ (за єдиним реєстраційним обліком) на кінець року виявилася значно меншою запланованого показника. Причиною цього стало значне скорочення набору студентів до університету (особливо на факультет заочного навчання), а також проведена результативна робота щодо ліквідації заборгованості серед випускників минулих років та звільнених викладачів та співробітників.

У звітному році співробітниками абонементів традиційно проводилася значна робота з організації та збереження книжкового фонду. Здійснювалося упорядкування фонду, відбір застарілих і дублетних та маловикористовуваних видань, проведений значний об'єм роботи з переміщення та розстановки фонду. Результатом проведеної роботи стала

передача до обмінного фонду бібліотеки 378 видань.

У 2014 р. на абонементі наукових видань відбулася планова інвентаризація книжкового фонду, що потребувала великих затрат часу.

В звітному році запроваджена автоматизована книговидача на абонементі № 3, що обслуговує студентів і викладачів чотирьох факультетів. Таким чином, у науковій бібліотеці СНАУ *обслуговування користувачів здійснюється в автоматизованому режимі* на 3 абонементів: наукових видань, навчальних видань та абонементі № 3. Через відсутність комп'ютера не вдалося запровадити автоматизовану книговидачу на абонементі № 2, що обслуговує студентів і викладачів факультету ветеринарної медицини.

Протягом звітного року проведений значний об'єм роботи з ліквідації заборгованості серед випускників минулих років та колишніх викладачів і співробітників університету. Як уже зазначалося, це, в деякій мірі, стало причиною зменшення кількості зареєстрованих читачів бібліотеки.

Традиційно проводилось бібліотечне обслуговування студентів усіх факультетів, науково-педагогічних працівників, аспірантів, співробітників університету в читальних залах бібліотеки. Читальні зали проводять значну масову роботу: організовують відкриті перегляди, книжкові виставки, тематичні полиці, проводять бесіди-огляди та кураторські години. Читальна зала № 2, що знаходиться у гуртожитку, дає можливість забезпечити користувачів книгою за місцем проживання та у вечірній час.

Усі читальні зали, окрім основних бібліотечних послуг, надають користувачам ще й додаткові. Робота ведеться згідно з «Положенням про платні послуги бібліотеки СНАУ».

Як і завжди, працівники абонентів здійснювали роботу серед користувачів з виховання культури читання, дбайливого ставлення до книги. Для удосконалення обслуговування користувачів використовувались різні сучасні форми роботи: перегляди літератури, експозиції книжкових видань, виставки нових надходжень, тижні періодичних видань, флеш-прем'єри, презентації до знаменних та пам'ятних дат на головному моніторі університету, використання мультимедійної техніки при проведенні масових заходів. Тісно співпрацювали з громадськими організаціями університету: радою ветеранів, жіночою радою та музейною радою. Усі ці зусилля сприяли тому, що незважаючи на зменшення кількості користувачів, вдалося досягти запланованих показників відвідуваності й книговидачі.

Протягом звітного року бібліотекою СНАУ надавалася й послуга МБА. Однак, оскільки більшість сучасних користувачів віддає перевагу електронним носіям інформації, Інтернету, електронній доставці документів (ЕДД), то показники роботи МБА не високі:

- кількість абонентів, що звернулись до бібліотеки – 2
- кількість виданих документів іншим бібліотекам – 2
- кількість отриманих документів з інших бібліотек – 8.

Усіма підрозділами бібліотеки досягнуто таких показників:

Основні відносні середньостатистичні величини:

- читаність – 77

- обертаність – 2,3
- книгозабезпеченість – 35,6
- книгозабезпеченість підручниками – 19

Навантаження на одного бібліотекаря:

- користувачі – 435
- відвідування – 10601
- книговидача – 33558

3. Інформаційно-масова та культурно-просвітницька діяльність

Значне місце у роботі бібліотеки, як культурно-освітнього центру, відводилось вихованню культури читання, духовного розвитку особистості, формуванню гуманітарного світогляду, популяризації знань з питань економіки та права, проблем сільськогосподарського виробництва, переробки сільськогосподарської сировини, промислового та цивільного будівництва.

З цією метою організовувались **книжкові виставки та експозиції**, відкриті перегляди літератури, тематичні полиці тощо.

Всього було організовано:

- книжкових виставок, в т. ч. нових надходжень – 82, експонувалось 7920 вид., ефективність 74%.,
- відкритих переглядів – 55, експонувалось 3586 вид., ефективність – 77%.,
- тематичних полиць – 50, експонувалось 900 вид., ефективність – 69%.

Окрім зазначених форм роботи у звітному році використовувались і такі, як *виставки-вернісажі, виставки-досьє, виставки-панорами подій, полиці-застереження, виставки однієї книги* тощо.

На належному рівні пройшли заходи до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка. У всіх читальних залах та на абонементних були організовані книжково-ілюстративні виставки, експозиції видань:

- «*Слово Шевченкове – живе і вічне*», (зала електронних видань №2),
- «*Жіночі образи у творчості Шевченка*», (аб. навчальних видань),
- «*Я на сторожі коло їх поставлю слово*», (аб. №2),
- «*Єднаймо душі словом Кобзаря*», (аб. №3),
- «*Велич Шевченкового слова*» (зала наукових видань),
- «*Тарас Шевченко і Сумщина*» (читальна зала №2),

При організації виставок широко використовувались *бібліомікси, айстопери*. Це і вишиті українські рушники, і композиції з квітів, і тематичні бібліографічні огляди, до яких входять різноманітні документи, це і відомості про міні-заходи. До кожної з виставок були оригінально оформлені *мотиватори*.

Бібліотека відзначала не тільки знаменні та пам'ятні дати країни, а й події, пов'язані з життям та діяльністю особистостей, які внесли вагомий вклад у становлення та розвиток нашого університету та сільськогосподарської науки. На нижче вказаних книжкових виставках

широко були представлені роботи наших науковців та викладачів:

- *«Сучасна техніка – передове виробництво»*,
- *«Харчові технології – крок у майбутнє»*,
- *«Наукові праці викладачів ветеринарного факультету»*,
- *«Машини і обладнання у тваринництві»*,
- *«Шляхами наукових злетів»*,
- *«Здорові поля – багатий урожай»*,
- *«Домашні тварини – догляд та лікування»*,
- *«Гігієна утримання сільськогосподарських тварин»*
- *«Про ліси та лісове господарство»* тощо.

Дню Соборності та Свободи України були присвячені книжково-ілюстративні виставки: *«Соборна мати-Україна – одна для всіх, як оберіг»*, *«Соборність наших душ»*.

До 75-річчя утворення Сумської області були організовані виставки-панорами *«Моя рідна чарівна Сумщина»*, *«Єдина Сумщина – єдина Україна»*.

Ювілейним датам визначних осіб держави та краю були присвячені персональні експозиції та полиці, виставки-досьє, експрес-виставки:

- *«Вогник у маминому вікні...»* (До ювілею О. Вертіля, поета, журналіста.);
- *«Назавжди в наших серцях»* (До 120-річчя від дня народження П. С. Рибалка, маршала бронетанкових військ),
- *«Микола Лукаш – Моцарт українського перекладу»* (До 95-річчя від дня народження М. О. Лукаша, видатного мовознавця, члена НСПУ),
- *«Велична постать Олександра Довженка»* (До 120-річчя від дня народження),
- *«Митець світової літератури»* (До 150-річчя від дня народження М. М. Коцюбинського),
- *«Співець любові, волі й України»* (До 150-річчя від дня народження П. Г. Грабовського).

Тематика книжкових виставок була спрямована на виховання патріотизму, любові і бережливого ставлення до рідної мови, рідного краю, висвітленню нових досягнень в сільському господарстві та освіті:

- *«Плекаєш мову – квітнуть слова»*
- *«Пелюсткова краса української мови»*
- *«У ріднім слові цілий світ»*
- *«Щоб рідне слово жило вічно»*
- *«Квітуй наша рідна Земля»*
- *«Наша слава козацька не вмере, не загине!»*
- *«Європейський простір вищої освіти»*
- *«Із слова починається людина»*
- *«Євроінтеграція – національна ідея України»*
- *«Вільна. Незалежна. Велична Україна»*
- *«Молодь – майбутнє нації»*.

При організації книжкових виставок, переглядів, перевага надається темам, що обумовлені навчальним процесом і темам, що цікавлять наших

користувачів:

- «Заповідні скарби Сумщини»
- «Через книгу – до миру та злагоди»
- «Твоє здоров'я – в твоїх руках»
- «Духовний храм людини: Сім'я. Родина. Рід.»»
- «Європейський досвід у ветеринарній медицині»
- «Бухгалтерія в сучасному світі»
- «Село – оберіг держави»
- «Будівельна галузь – індикатор розвитку економіки»
- «Майбутнім енергетикам».

Продовжена й практика пропаганди книжкового фонду книгозбірні шляхом впровадження в діяльність бібліотеки такої форми роботи як **віртуальна виставка**. Протягом 2014 року було створено 12 виставок нових надходжень та 18 виставка «Нове від наших викладачів», де були представлені книги авторами яких є викладачі Сумського НАУ.

Віртуальні презентації (слайд-шоу, плей-касти) набувають все більшої популярності, оскільки їх можна готувати не тільки з метою пропаганди певної літератури, а й до святкових дат. До їх створення долучаються працівники усіх відділів. Так, наприклад, працівниками інформаційно-бібліографічного відділу були підготовлені слайд-шоу: до 200-річчя Т. Г. Шевченка (демонструвався на університетських «Шевченківських читаннях»); до міжнародної конференції «Успішний зерновий агробізнес на невеликій площі. Секція “Трунти та сівба”», що проводилась FAO на базі СНАУ (виготовлявся на замовлення відділу міжнародних зв'язків університету, що вже оцінив таку діяльність бібліотеки). Представлені на цьому слайд-шоу репродукції художніх полотен, що прославляють працю хлібороба, та вірші на сільськогосподарську тематику викликали жвавий інтерес та обговорення серед науковців, та стали нагадуванням, що праця землероба цінувалася здавна і їй присвячено твори багатьох відомих поетів і художників. Ще одна цікава презентація була створена до міжнародної конференції «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва: історія, сучасне, майбутнє», яка була присвячена пам'яті професора Котенджи Геннадія Павловича. До Дня перемоги працівниками бібліотеки створено плей-каст «Війна очима дітей», що став фоновою заставкою спільного засідання Ради ветеранів та Музейної ради, а також університетського святкового концерту.

Врахувавши зацікавленість викладачів і студентів до віртуального представлення інформації, до Всеукраїнського дня бібліотек було створено **віртуальне портфоліо «Віртуальний портрет НБ СНАУ»** про роботу і досягнення НБ СНАУ, яке демонструвалося на головному екрані університету. На сайт університету було підготовлено слайд-шоу «бібліотечні будні», що також було присвячено Всеукраїнському дню бібліотек та бібліотечній професії.

Популярними серед користувачів були **бесіди** та **огляди** біля книжкових полиць. За звітний період було організовано 28 таких заходів.

Цикл бесід-оглядів було присвячено національно-патріотичному, громадському вихованню:

- «Символ національної величі – гімн України»
- «Цвітуть, неначе квіти волі,/Знамена жовто-голубі»
- «Немає переводу добрим звичаям народу»
- «Вкраїну не шукай у когось! Вона в тобі! Торкни струну...!»
- «Подорож стежками історії та культури»
- «Сумщина в роки Великої Вітчизняної війни»
- «Шануймо мову над усі боги,/ Якщо ми хочем/ Зватися народом.»

Тісно співпрацюючи з викладачами університету, працівники інформаційно-бібліографічного відділу проводять бібліографічні огляди навчальних видань з різних дисциплін для студентів на академічних заняттях. Таких оглядів у звітному році було проведено 18.

Поповнювався новими матеріалами і красзнавчий куточок, який розташований в читальній залі № 2 в студентському гуртожитку. Теми таких добірок:

- «Історія заснування Сум: Кондратьєви»
- «Суми: історія і сьогодення»
- «Сумщина в роки Великої вітчизняної війни»
- «Голодомор на Сумщині»
- «Архітектура Сумщини: історія і сучасність»
- «Голодомор на Сумщині»
- «Найвідоміші жінки Сумщини».

У звітному році бібліотекою запроваджено нову форму спілкування з користувачами, яку здійснює головний бібліограф бібліотеки М. М. Петрусенко, що працює в університеті ще й практичним психологом (за сумісництвом) - **віртуальне спілкування** з психологом на сайті бібліотеки (рубрика «Куточок психолога»), яке дуже подобається користувачам. Вже надані консультації-поради за темами:

- «Любов і подарунки» (До Дня закоханих)
- «Вікно в паралельний світ (До Всеукраїнського дня психолога)
- «Пам'ять чи Перемога?» (до 9 травня)
- «Зцілити книгою» (про книготерапію)
- «Молодь – це круто» (До міжнародного дня молоді)
- «Вчити і навчатися» (До Дня працівників освіти)
- «Заради життя» (до Дня запобігання суїциду – 10 вересня)
- «Скоро сесія...» (про те, як підготуватися і успішно скласти сесію)
- «Свято наближається» (до новорічно-різдвяних свят)
- Інші.

Бібліотека СНАУ є не лише навчальним і науково-інформаційним центром, а й осередком морально-естетичного виховання. Ця діяльність бібліотеки сприяє вихованню гармонійної, морально-досконалої особистості, відкритої до інтелектуального, духовного і творчого розвитку.

Рік Шевченка в Україні (2014) відзначили циклом заходів, серед яких:

- «Ми чуємо тебе, Кобзарє, крізь століття» - патріотичний вечір, що

був підготований спільно з відділом виховної роботи університету та кафедрою ДПД та українознавства й супроводжувався піснями на слова поета у виконанні хору «Юність». Виступи учасників супроводжувалися відеопрезентацією картин, цитат і біографічних відомостей про Т. Шевченка та експозицією видань з фондів бібліотеки СНАУ, СДПУ, філіалів ЦБС, приватних бібліотек. Роздинкою заходу стала участь у ньому у якості декламаторів творів Кобзаря не тільки студентів, а й багатьох викладачів університету.

- **«Тарас Шевченко і літературно-мистецька Сумщина» - літературно-мистецький вечір** присвячений 155-річчю від часу перебування Т.Шевченка на Сумщині відбувся за участю письменників, краєзнавців, художників, мистецтвознавців, журналістів. Під час зустрічі презентували альбом-каталог *«Тарас Шевченко та його мистецьке оточення»* (2014) за участю автора – В.Ткаченко, ст. наукового співробітника Сумського художнього музею ім. Н. Онацького. Секретар СО НСПУ, поетеса Л. Ромен, презентувала *«Альманах письменників Сумщини»* (2014), присвячений 200-річному ювілею поета. Член НСПУ, журналіст В. Мироненко ознайомила зі своїм дослідженням про перебування Т. Шевченка в Кролевці. Захід пройшов на фоні балад і пісень у виконанні кобзаря, Заслуженого діяча мистецтв України Миколи Мошика.
- **«Шевченкіана» - виставка художніх полотен** Павла Ковтуна, члена НСХУ. На унікальних полотнах – моменти життя Кобзаря, а також художньо осмислені сторінки його творів. На відкритті виставки художник розповів, що все життя йшов до розуміння Т.Шевченка, його мудрості, де центральним персонажем завжди залишалась Україна.
- **Презентація книги** відомого сумчанина-шевченкознавця Павла Зайцева *«Життя Тараса Шевченка»* (1989).
- **Бесіди про книги** П. Федченко *«Тарас Григорович Шевченко»* (1989) та В. Пахаренко *«Тарас Шевченко»* (2007).
- **Літературні години:** *«Т. Шевченко й сучасність»*, *«Шляхами Кобзаря»*, *«Т.Шевченко–основоположник української літературної мови»*, *«Шевченко–художник»*.
- **Участь у Сумському міському марафоні** *«Читаємо Шевченка разом»*, який відбувся на базі ОУНБ ім. Н. Крупської.
- **Цикл кураторських годин** *«На струнах кобзарєвої душі»* (про творчість Шевченка-художника).
- **Тематична вікторина** *«Сторінки життя і творчості Шевченка»* (спільно з вихователями гуртожитків у читальній залі №2).
- **Літературна вікторина** *«Знавці творчої спадщини Т.Г. Шевченка»*.

До Міжнародного дня рідної мови у стінах бібліотеки відбувся літературно-музичний вечір **«Знайди Україну в собі!»** за участю відомої поетеси Людмили Ромен. Під час зустрічі презентували її нову книгу-реквієм *«За синню – СИН!»*. Вечір з поетесою продовжився у бібліотеці Коледжу СНАУ.

У користувачів НБ СНАУ у звітному році була можливість поспілкуватися не тільки з місцевими письменниками і поетами. Так, наприклад, завдяки засобам мобільного зв'язку користувачі бібліотеки мали нагоду спілкуватися з *М. Дочинцем*, який розповів про діалекти творів, «Криничар» та «Горянин» (книги-лауреати Шевченківської премії 2013 р.), **презентація** яких проходила в бібліотеці.

Цілий комплекс заходів та акцій було проведено до *Всеукраїнського дня бібліотек*: книжкові та ілюстративні виставки, слайд-шоу, екскурсії книгосховищами, акції «Відчуй себе бібліотекарем», «Стань читачем бібліотеки сьогодні» та «Аукціон творчих ідей».

Бібліотека СНАУ у звітному році долучилася до **просвітницького проекту «Книги діаспори – Сумщині»**, що стартував в області та проходив у масових бібліотеках і бібліотеках вищих навчальних закладів. Захід пройшов за участю засновників проекту: члена Вченої ради Центру досліджень визвольного руху Г. Івануценка та к.ф.н., викладача СумДУ В. Артюха, які подарували бібліотеці унікальні книги від української діаспори Канади, США, Англії, Німеччини. У результаті проведених співбесід та за ініціативи присутнього на зустрічі проректора з науково-педагогічної роботи В. Жмайлова, університет взяв на себе зобов'язання щодо переведення цих видань в електронний варіант для більш вільного їх поширення серед користувачів.

У звітному році бібліотека продовжувала розробляти проект (до речі, єдиний в області), метою якого є популяризація творів наших письменників-земляків: **розділ «Літературна Сумщина»**, що знаходиться на web-сайті бібліотеки, доповнювався повними текстами творів з їхніх рукописів та книг.

Також для активної реклами книги на сайті була створена **рубрика «Книги-ювіляри»**, до рекламує художню літературу, яка є у фонді бібліотеки.

У рамках культурно-просвітницького проекту бібліотеки продовжує свою роботу **міні-галерея**, демонструючи кращі полотна художників нашого краю. У звітному році було проведено дві виставки: вже згадана «Шевченкіана» - виставка художніх полотен П. Ковтуна, члена НСХУ та фотодокументальна виставка «**Велика війна: по обидва боки фронту**».

Остання виставка присвячена 100-річчю Першої світової війни. Відкриття виставки відбулося за участі автора – М. А. Михайліченка, к.іст.н., викладача СНАУ. Присутні на заході відомі краєзнавці, історики, архівісти: Г. Корогод, Г. Іванущенко, Л. Рожкова, Д. Кудінов, О. Вовк та інші відзначили її важливість для висвітлення правдивої історії. На базі виставки та **експозиції видань «Література про Велику війну»** було проведено **ряд історичних годин та екскурсій** зі студентами СНАУ, СумДПУ, СумДУ, учнями Сумських шкіл, вихованцями Сумського кадетського корпусу, працівниками університету, колегами з бібліотек-учасниць Територіального методичного об'єднання сільськогосподарських бібліотеки Сумської області.

Активними формами доведення бібліографічної інформації до користувачів залишаються інформаційно-масові заходи. З метою надання інформації про нові надходження у звітному році було проведено:

- **Днів інформації про нові надходження до бібліотеки** - 8;
- **Тематичних тижнів інформації** – 4 («Перелистуючи старі журнали...», «Прислів'я та приказки – мудрість рідного народу», «Екологія крізь краплю води», «Мандрівка рідним містом»);
- **Днів спеціаліста** (для слухачів Інституту підвищення освіти та дорадництва СНАУ) - 4;
- **День аспіранта** – 1 (Під час проведення був організований тренінг з користування електронними ресурсами бібліотеки, проведено заняття з питань редагування списків літератури до дисертацій та наукових публікацій);
- **Днів бібліотеки на кафедрах** – 9 (Ці заходи тісно пов'язані з навчальним процесом та тематикою наукових робіт кафедр).

Культурно-просвітницька робота широко рекламується на головній сторінці СНАУ, на веб-сайті бібліотеки, на сторінках бібліотеки в соцмережах: Google+, Facebook, ВКонтакте та ЗМІ Сумщини. Статті продовжують публікуватися в газетах: «Вісник СНАУ», «Всі Суми. Панорама», «Ваш шанс», «Сумщина».

4. Наукова інформаційно-бібліографічна діяльність

Наукова інформаційно-бібліографічна робота традиційно вважається одним з найважливіших напрямків діяльності бібліотеки ВНЗ. Від того, наскільки ефективно вона організована, залежить успішне вирішення головного завдання бібліотеки університету – інформаційне забезпечення навчального процесу та наукових досліджень. Тож, основним завданням бібліотеки, як і в попередні роки, було забезпечення якісного оперативного інформаційного та бібліографічного обслуговування користувачів.

Інформаційна і довідково-бібліографічна робота бібліотеки у 2014 р. була спрямована як на поповнення інформаційних ресурсів власної генерації, так і на удосконалення самої системи інформаційних послуг усім категоріям користувачів. Ця робота велася у напрямках:

- створення власних інформаційних ресурсів, управління бібліографічними та повнотекстовими ресурсами та надання доступу до них, опанування й використання ресурсів Інтернет;
- повне, оперативне й компетентне інформування користувачів за профілем їх діяльності і запитів;
- виконання різного роду запитів, бібліографічні консультації користувачів;
- підготовка інформаційних, бібліографічних та біобібліографічних матеріалів;
- сприяння підвищенню інформаційної культури споживачів різних категорій;
- поповнення web-сайту бібліотеки необхідною інформацією, підтримка сервісу «віртуальна довідкова служба»;
- організація виставок, презентацій, «Днів інформації», «Днів кафедр»,

«Днів спеціаліста» тощо.

Для кваліфікованого й оперативного забезпечення наукового, навчально-виховного процесів та задоволення потреб користувачів у режимі «запит-відповідь» співробітниками інформаційно-бібліографічного відділу на початку року проведено ознайомлення з навчальними планами, з тематикою науково-дослідної роботи кафедр, з планами виховної і культурної роботи. У результаті проведеної роботи був складений список інформаційних запитів користувачів. Це дає можливість правильно спланувати інформаційну роботу, на випередження здійснювати пошук потрібної й корисної інформації та оперативно виконувати запити, скоригувати проведення бібліотечно-бібліографічних консультацій.

Виконання різних видів довідок – одна з складових роботи відділу. Це адресно-бібліографічні, тематичні (усні й письмові), фактографічні довідки, і довідки на уточнення бібліографічного опису. У звітному році працівники відділу виконали **9528 бібліографічних довідок у режимі «запит-відповідь»**, з них тематичних – 3616, фактографічних – 1241. В автоматизованому режимі виконано 5119 довідок. Письмових довідок – 132. Запланована кількість довідок була виконана, деякі показники в незначній мірі перевищують минулорічні.

Розвиток Інтернет-технологій відкрив для бібліотек новий рівень можливостей – використання онлайн-сервісу. Бібліотека СНАУ з березня 2014 р. приєдналася до **Всеукраїнського проекту «Віртуальна бібліографічна довідка»**, що орієнтований на обслуговування віддалених користувачів у режимі «запит-відповідь». За цей період працівниками бібліотеки було виконано 54 довідки різноманітної тематики.

Підвищенню інформаційної компетентності користувачів сприяють бібліотечно-бібліографічні консультації, як групові, так і індивідуальні. Під час їх проведення користувачі отримують інформацію про електронні ресурси бібліотеки, навчаються алгоритму пошуку інформації. У звітному році було проведено **10057 консультацій**, з них 64 – групових. Потрібно констатувати, що в останні роки все більше користувачів звертаються до електронних ресурсів бібліотеки у віддаленому режимі – користуючись сайтом бібліотеки та представленими на ньому каталогом та електронною бібліотекою, віртуальною довідкою.

Основним завданням бібліотеки було і є максимальне задоволення інформаційних потреб науково-педагогічних працівників університету. Відповідно до тематики науково-дослідної роботи за заявками кафедр та окремих науковців було складено **28 тематичних списків**, 13 викладачів-предметників отримали рекомендаційні списки документів. Також для кураторів було складено **8 тематичних списків** відповідно до плану навчально-виховної роботи СНАУ. У наступному році списки «На допомогу кураторам академічних груп» плануємо розміщувати на сайті бібліотеки.

Інформацію про нові надходження користувачі мають змогу отримати з **інформаційних поточних списків «Бюлетені нових надходжень до бібліотеки»**, що вже традиційно видаються щоквартально і розміщуються на

сайті бібліотеки. У звітному році ці «Бюлетені...» створювалися спільно з бібліотеками територіального методичного об'єднання.

Індивідуальне бібліографічне інформування керівництва університету здійснювалося в режимі ДЗК з питань вищої школи, передового вітчизняного і зарубіжного досвіду у сільському господарстві, інновацій у харчовій промисловості, правового забезпечення освіти і АПК. Для 7 абонентів було надіслано 20 повідомлень. Для провідних науковців університету в режимі ВРІ за їх запитами було надіслано 84 повідомлення. Для розповсюдження інформації бібліотека активно використовує електронну пошту.

Використання електронної пошти як джерела розповсюдження інформації передбачає й автоматизація бібліографічного інформування (ВРІ, ДЗК). Можливість здійснити це надає нова версія АІБС «Ірбіс-64». Бібліотека СНАУ впритул підійшла до необхідності автоматизувати цю складову бібліографічної діяльності. Наразі йде підготовчий етап.

У 2014 році працівники інформаційно-бібліографічного відділу продовжували працювати над складанням **біобібліографічних, бібліографічних показників**. До друку були підготовані біобібліографічний показник «*Котенджи Геннадій Павлович*» (із серії «Біобібліографія вчених СНАУ») та науково-допоміжний бібліографічний показник «*Праці науково-педагогічних працівників СНАУ за 2013 рік*». Розпочата робота над показником «*Хмельничий Леонтій Михайлович*». Робота над показником «*Подгаєцький Анатолій Адамович*» затрималась у зв'язку з виходом співробітника відділу в довготривалу навчальну відпустку і буде продовжена в наступному році.

Формування інформаційної культури користувачів є пріоритетним напрямком діяльності бібліотеки. Для того, щоб студенти змогли самостійно побудувати алгоритм пошуку інформації уже традиційно для першокурсників проводяться заняття «Інформаційна культура студентів». На жаль, цей напрямок роботи бібліотеки вже декілька років поспіль проводиться виключно за ініціативи працівників бібліотеки, до навчальних планів першокурсників дані заняття не вносяться, і, відповідно, не фінансуються. У звітному році було проведено по одному заняттю зі студентами кожного факультету, під час яких були здійснені екскурсії по бібліотеці та ознайомлення з електронним каталогом і електронною бібліотекою університету. На прохання кураторів для більш детального знайомства з ресурсами бібліотеки зі студентами академічних груп були проведені окремі заняття з інформаційної культури. Таких занять було проведено 12.

5. Формування та збереження фонду

Комплектування бібліотечного фонду НБ СНАУ здійснюється на основі вивчення тематики наукової та навчально-виховної діяльності університету.

На 01.01.2015 р. загальний фонд бібліотеки налічує **315800** примірників документів, що складає **79528** назв. З них:

книг	251259	79.56%
періодичних видань	60594	19.19%
електронних видань	3947	1.25%
За мовами		
українською	182059	57.65%
російською	123906	39.24%
іноземною	9835	3.11%
За виданням		
вітчизняні	286328	90.66%
зарубіжні	29472	9.33%
За призначенням		
навчальні	146241	46.31%
наукові	62436	19.77%
художні	13077	4.14%

У звітному році збереглася тенденція щодо невиконання плану з **придбання видань**: протягом 2014 р. бібліотека отримала **3771** прим. (**1620** назв), на суму – **98860.38** грн. (з них з позабюджетних джерел – **83770.00** грн.). Це на 1229 видань менше запланованого:

книг, брошур	2970
періодичних видань	224
документів на електронних носіях	577

З них:

навчальні	1977
наукові	810
художні	201

Основними причинами такого становища є: обмеженість бюджетних асигнувань на поповнення фондів; зростання вартості видань; відсутність централізованої інформації про видавництво нових підручників; відсутність дозволу на передплату періодичних видань; затримка оплати рахунків на книги в Держказначействі.

Поповнення книжкового фонду документами у звітному році відбувалося через такі джерела:

дари, благодійництво	833
книгообмін між вузами	301
науково-методичний центр аграрної освіти	275
редакційний відділ СНАУ	589
кафедри СНАУ	580
видавництва та книготорговельні організації	45
фірма «Періодика» та СД УДППЗ «Укрпошта»	224
інші (замість загублених)	924

Невтішною є ситуація з **передплатою періодичних видань**. У звітному році отримано лише **32** назви газет та журналів, з них 15 назв – подарункові (від редакцій та міжнародних організацій). Причиною такої ситуації стала відсутність дозволу на попередню оплату від Міністерства аграрної політики та продовольства України. На 2015 рік оплачено з позабюджетних джерел **30** назв періодичних видань на суму **12878.37 грн.**

У звітному році, як і в попередні роки, проводилась значна організаційна робота, що супроводжує процес комплектування та облік фонду: систематично проводиться редакція картотеки профілю університету та контингенту студентів; а також робота з поповнення новими надходженнями картотеки книгозабезпеченості. Проведений аналіз стану забезпеченості навчального процесу підручниками та навчальними посібниками. На сьогодні цей показник становить **19%** і потребує підвищення. Оперативно інформуються викладачі кафедр про стан книгозабезпеченості з окремих дисциплін, виявляються незабезпечені підручниками дисципліни і своєчасно змінюється стратегія комплектування та оформляються замовлення на необхідні видання.

Бібліотека досі не відмовилася від ведення деяких карткових каталогів, хоча ця робота займає багато часу й дублюється в електронному каталозі. Протягом звітного періоду проводилася й робота з редакції традиційних каталогів (алфавітного та топографічного) та картотеки періодичних видань, які щоквартально поповнюються картками на нові видання.

Протягом 2014 р. із загального фонду бібліотеки **вибуло 2509** примірників документів друку на суму 17387.62 грн.

З основного фонду	1919 прим.
З обмінного фонду	590 прим.

З основного до **обмінного фонду** передано **378** примірників. З обмінного фонду передано в інші бібліотеки **361** примірник. Обмінний фонд, до складу якого входять здебільшого дублетні видання, нараховує **24721** примірників. У звітному році проводилась робота щодо впорядкування обмінного фонду. Був проведений аналіз змістового складу обмінного фонду, результатом чого стала ліквідація незатребуваної літератури (переважно партійно-номенклатурної тематики), списано **229** примірників.

Бібліотека відчуває певні труднощі в плані обміну виданнями з обмінного фонду: ми не маємо коштів на пересилку замовлених видань. Та й переважна більшість бібліотек, що мають обмінні фонди, здійснюють обмін на умовах самовивозу, що знову ж таки, надзвичайно складно здійснити. Хотілося б мати координаційний центр, що допомагав би знаходити потрібні видання та організовував сам процес обміну.

Електронні ресурси. Впровадження інноваційних бібліотечних технологій.

У звітному році робота бібліотеки щодо створення електронних

ресурсів та автоматизації бібліотечних процесів була направлена на:

- забезпечення безперебійної роботи автоматизованих робочих місць працівників бібліотеки шляхом вивчення функціональних можливостей програмного забезпечення та навчання працівників роботі в АІБС «Ірбіс»;
- поповнення і забезпечення систематичного ведення довідкового електронного апарату бібліотеки;
- впровадження в роботу бібліотеки нових інформаційних технологій та підвищення їх якості й інформативності;
- забезпечення безперебійного доступу до електронної бібліотеки університету, її систематичне поповнення та пропаганда; створення повнотекстових баз навчально-методичних матеріалів;
- організація збереження банків та баз даних бібліотеки;
- робота над поповненням колекцій інституційного репозитарію: накопичення, збереження та забезпечення надійного доступу до наукових праць науково-педагогічних працівників, співробітників та студентів університету;
- створення віртуальних книжкових виставок, презентацій тощо.

Одним із вирішальних чинників удосконалення інформаційної діяльності в сучасних умовах є представлення книгозбірні в мережі Інтернет, що відкриває новий рівень можливостей у забезпеченні доступу до інформаційних ресурсів бібліотек. А одним із основних каналів, забезпечення цього доступу є **web-сайт бібліотеки**. Оскільки сайт призначається переважно для студентів університету, яким потрібна різноманітна інформація для навчання та дозвілля, його змістове наповнення відбувається враховуючи їх потреби. Це і перелік періодичних видань, що передплачує бібліотека, і план роботи бібліотеки, який інформує користувачів про всі масові заходи та книжкові виставки, що заплановані на найближчий місяць, і віртуальна виставка нових надходжень та щоквартальний «Бюлетень нових надходжень до бібліотеки». Тут же представлені й тематичні бібліографічні покажчики, складені працівниками бібліотеки та зразки оформлення списку літератури до наукових праць.

Систематично проводиться робота над удосконаленням сайту бібліотеки. Так, наприклад, протягом 2014 р. були створені нові рубрики *«Куточок психолога»* та *«Бібліотусовка»*. В умовах, коли бібліотека не в змозі передплачувати достатню кількість періодичних видань, велику допомогу в обслуговуванні користувачів-науковців надають *посилання на повнотекстові ресурси*, такі як *«Наукова періодика України»*, що створюється Національною бібліотекою України ім. В. Вернадського та *«Українські репозитарії»*, що розташований на блозі *«Пан бібліотекар»*.

Рейтинг популярності сайту серед користувачів зростає, для порівняння: в 2013 р. кількість переглядів сайту бібліотеки становила 13555, а в 2014 р. - **498 111**.

Починаючи з кінця 2012 р. сторінки бібліотеки представлені в **соціальних мережах** *«facebook»*, *«ВКонтакте»*, *«КругuDрузей»* та

«Google+», що теж є своєрідною пропагандою діяльності роботи бібліотеки, її рекламою серед студентської молоді. Працівники відділу новітніх бібліотечних технологій та автоматизації бібліотечних процесів активно подають інформацію про всі заходи, що проводить бібліотека, фото-звіти, оголошення з запрошенням відвідати виставки, презентації тощо.

Ключовим напрямком діяльності декількох відділів бібліотеки є створення **електронного каталогу (ЕК)**, що надає можливість, з одного боку, розкривати фонди бібліотеки для користувачів, з іншого – обслуговувати їх в автоматизованому режимі. Сьогодні ЕК містить інформацію про **113232** документів усіх видів, представлених у бібліотеці.

Протягом звітнього року ЕК поповнився на **3977** записів, що на 3562 записи менше запланованого). Недовиконання плану зумовлене недостатньою кількістю передплачених періодичних видань.

Це ж стало й причиною низьких показників корпоративної діяльності, яка проводиться бібліотекою з 2010 р.: у звітному році було надіслано бібліотекам коледжів та Сумській ОУНБ лише **4316** записів, а прийнято – **820**. Сталося це тому, що майже в усіх бібліотеках-учасницях корпоративних проектів передплата періодичних видань була дуже обмеженою, або відсутня взагалі. Бібліотека бере участь у двох корпораціях: 1 – корпорація сільськогосподарських бібліотек Сумської області (учасниками якої є всі бібліотеки коледжів СНАУ), 2 – корпорація бібліотек м. Суми (координатор проекту – Сумська обласна універсальна бібліотека).

Рівень інформованості користувачів залежить від ступеня розвитку і доступності інформаційних ресурсів та послуг бібліотеки. Працівники бібліотеки створюють комфортні умови пошуку інформації. У звітному році була проведена робота у напрямку розширення інформативності ЕК: у внесено зміст до 40 наукових збірників СНАУ та інших ВНЗ (534 описів). Звертається особлива увага на підбір ключових слів та анотацій у аналітичному описі статей. За 2014 рік кількість *звернень до електронного каталогу* становила 347214, що свідчить про його корисність і ефективність.

У 2014 році була продовжена робота з внесення записів до ЕК на видання, отримані бібліотекою до моменту створення ЕК (ретроввод) – 554 видання.

Активно проводилась робота з редагування записів в ЕК та інших БД. Всього за рік було відредаговано 6192 записи.

Також у звітному році при реєстрації користувачів бібліотеки поповнювалась БД читачів (всього на 687 записів). Читацькі квитки виготовлялись можливостями АІБС «ІРБІС».

Поповнювались й інші БД:

- БД «Картотека авторефератів» – 181 записів;
- БД «Картотека дисертацій» – 3 записи;
- БД «Електронна бібліотека» – 1643 записів;
- БД «Фонд електронних документів» – 685 записи та ін.

Одним із основних напрямків в роботі бібліотеки СНАУ є формування **БД «Електронна бібліотека»**, що створена на платформі АІБС «Ірбіс» та

нараховує більш ніж **9497** повних текстів документів і є найбільш перспективною базою даних для інформаційного забезпечення наукового та навчального процесу університету. Та, не зважаючи на це, наявні повнотекстові підручники, на жаль, досі не враховуються в книгозабезпеченість дисциплін при акредитації спеціальностей. Тому є побажання до методичних центрів у майбутньому врахувати наявність у бібліотеках повнотекстових підручників, адже кожне з цих видань може стовідсотково забезпечувати свою дисципліну.

Поповнення електронної бібліотеки відбувається відповідно до річного Тематичного плану, що розробляється з врахуванням навчальних планів кафедр та примірниковості видань у фонді бібліотеки. У звітному році Тематичний план поповнення виконаний стовідсотково, також були передані до ЕБ повні тексти книг, котрі не були внесені в план (позапланово). Так, наприклад, 50 видань з правознавства – подарунок бібліотеці СНАУ від юридичного факультету. Робота з оцифрування видань проводилась спільно з працівниками видавничо-інформаційного відділу, які сканували видання та переводили у формат tif та pdf.

Всього ЕБ поповнилась 1643 записами. Окрім оцифрованих вузом видань, до ЕБ внесені також статті з періодичних видань та наукових збірників, що доступні у відкритому доступі (у мережі Інтернет).

Ще одним джерелом наукової інформації для користувачів бібліотеки, є **Електронний репозиторій**. Це електронний архів, призначений для довготривалого зберігання, накопичення і забезпечення вільного доступу до результатів наукових досліджень викладачів і студентів університету. До електронного репозиторію включаються також навчальні та навчально-методичні видання викладачів вузу. На сьогодні репозиторій містить **1897** електронних документів, (за 2014 рік було внесено 465 документів, що в деякій мірі захищені від недобросовісних користувачів (тобто, читати та зберігати їх можна, а роздруковувати і редагувати та переводити в текстовий редактор – ні).

Протягом року зареєстровано 199983 відвідувань електронного архіву. Репозитарій вже здобув певну популярність серед віртуальної спільноти – за результатами рейтингу на сайті Webometrics.info репозитарій займає **31** місце серед вітчизняних електронних архівів.

Не зважаючи на активну рекламу такої форми обслуговування віддалених користувачів як **Електронна доставка документів**, особливим попитом вона не користується, протягом року надіслано користувачам лише 55 сторінок (переважно статті з «Вісника СНАУ»).

6. Науково-методична, науково-дослідна та видавнича діяльність

Науково-методична робота бібліотеки у звітному році була спрямована на аналізування основних напрямків діяльності бібліотеки з метою поліпшення роботи усіх структурних підрозділів.

З цією метою протягом року було здійснено аналіз звітно-планової

документації, на засіданнях наради при директору розглядалися питання вдосконалення окремих напрямків діяльності бібліотеки.

З метою оновлення власної документальної бази, протягом року вивчалися документи, що регламентують бібліотечну та освітню діяльність. За звітний період оновлено: *Правила користування бібліотекою Сумського НАУ* (зміни стосувалися запровадження автоматизованої видачі документів), *Положення про Наукову бібліотеку Сумського НАУ*, *Положення про бібліотечну раду НБ СНАУ*, *Положення про сектор відділу обслуговування та книгозбереження* та усі посадові інструкції бібліотеки СНАУ. Розпочата робота над розробкою *положення про міжбібліотечний абонемент* та *положення про сектор культурно-просвітницької діяльності*.

Як уже зазначалося, у зв'язку з підготовкою до запровадження автоматизованого процесу бібліографічного інформування (ВРІ, ДЗК), протягом звітного року проводилося дослідження (методом анкетування), що має на меті виявити інформаційні потреби користувачів.

З метою популяризації бібліотеки серед студентів-першокурсників був розроблений **буклет** *«Наукова бібліотека Сумського національного аграрного університету»*.

Також у звітному році вийшов друком **поточний покажчик** *«Наукові праці науково-педагогічних працівників Сумського національного аграрного університету за 2013 р.»*.

У звітному році працівниками інформаційно-бібліографічного відділу бібліотеки розпочато наукове дослідження *«Біобібліографія вчених Сумського НАУ»*, метою якого є розкриття наукового доробку вчених, виявлення бібліографічних відомостей і опублікованих джерел про життя і творчість. Протягом року вивчалась джерельна база науки біографістики, що є базою для розробки біобібліографічних видань. Водночас продовжувалась робота над пошуком бібліографічних даних про діяльність вчених СНАУ.

За результатами наукової роботи у звітному році у серії *«Біобібліографія вчених СНАУ»* підготовані і вийшли друком **біобібліографічні покажчики** *«Жатов Олексій Гнатович»* та *«Котенджи Геннадій Павлович»*. Розпочата робота над покажчиком із цієї серії *«Подгасцький Анатолій Адамович»*, продовжена робота над покажчиком *«Фотіна Тетяна Іванівна»*.

У звітному році у рамках роботи Територіального методичного об'єднання сільськогосподарських бібліотек Сумської області було проведено 3 засідання (замість 4 запланованих): *нарада «Діяльність сільськогосподарських бібліотек Територіального методичного об'єднання у 2013 р.: аналіз досягнень та недоліків»*, де розглядалися плани та аналізувалися звіти за попередній рік; *Проблемний семінар «Краєзнавча робота бібліотеки: збереження традицій, пошук нового»* (проводився на базі Глухівського агротехнічного інституту ім. С. А. Ковпака) та *Круглий стіл «Інформаційне та ресурсне забезпечення користувачів сільськогосподарських бібліотек на базі міжбібліотечної взаємодії»*. Четверте засідання перенесене на наступний рік, оскільки через нестабільну

фінансову ситуацію не було змоги зібрати представників усіх бібліотек об'єднання.

Вперше в підготовці й організації виступів на вказаних заходах брали участь не тільки працівники головної бібліотеки, а й представники бібліотек-учасниць. Так, на проблемному семінарі (травень 2014 р.), присвяченому красназавчій роботі виступила з доповіддю *«Поширення красназавчих знань в бібліотеках (з досвіду роботи бібліотеки Роменського коледжу СНАУ)»* завідувач бібліотеки Роменського коледжу Гирич Л. В. А на круглому столі (жовтень 2014 р.) заслухали доповідь завідувача бібліотеки Смирнова Ю. В. на тему *«Електронні ресурси бібліотек Територіального методичного об'єднання як запорука успішної інформаційно-бібліографічної діяльності бібліотеки коледжу»*.

Як і в попередні роки, головна бібліотека об'єднання надавала можливість ознайомитися з регламентуючою документацією, фаховими періодичними виданнями. У всіх працівників бібліотек об'єднання є можливість проконсультуватися у провідних фахівців НБ СНАУ з питань, які їх цікавлять, обмінятися досвідом. Постійно ведеться пошук нових форм та методів міжбібліотечної взаємодії.

Протягом звітнього року фахівцями головної бібліотеки надавались консультації зі створення описів для розподіленого електронного каталогу. Проводилися практичні заняття з працівниками коледжів та працівниками структурних підрозділів з питань редагування електронного каталогу, збереження книжкового фонду та відбору видань для обмінного фонду, списання видань, обліку та перевірок, створення бази рідкісних та цінних видань. Надавалась методична допомога в систематизації за таблицями УДК та ББК. У 2014 році працівники відділу комплектування та наукової обробки зроблений аналіз помилок в електронних каталогах коледжів.

Фахівцями головної бібліотеки здійснено **3 виїзди до бібліотек** об'єднання з метою вивчення діяльності та надання методичної й консультаційної допомоги.

Впродовж року фахівці наукової бібліотеки СНАУ взяли **участь у конференціях і семінарах** різного рівня, серед яких

- *«Бібліотеки ВНЗ: зміст та стратегія розвитку в інформаційному суспільстві»* (квітень, м. Одеса);
- *«Парадигма розвитку бібліотек в умовах інформаційного суспільства»* (вересень, м. Харків);
- Всеукраїнський науковий семінар *«Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, проблеми, перспективи створення та забезпечення доступу»* (жовтень, м. Київ);
- *«Сучасна бібліотека у науково-освітньому просторі ВНЗ: інформаційні ресурси, технології, проекти»* (жовтень, м. Полтава).

На вказані заходи директором Комликовою Г.І. були **підготовані доповіді**: *«Електронна бібліотека Сумського НАУ як складова системи бібліотечно-інформаційного забезпечення аграрної освіти та сільськогосподарського виробництва Сумщини»*; *«Використання*

електронних ресурсів у довідково-бібліографічному та інформаційному забезпеченні аграрної освіти й науки: з досвіду роботи наукової бібліотеки Сумського НАУ» (збірники матеріалів готуються до друку).

Також працівники бібліотеки брали участь у наукових заходах:

- «Двічі Герой Соціалістичної праці П. М. Ангеліна (1913-1959) – засновник стаханівського руху у сільському господарстві» (січень, м. Київ);
- IX Всеукраїнська конференція молодих вчених та спеціалістів «Історія освіти, науки і техніки в Україні», що проходила на базі Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН (22 травня 2014 р., м. Київ). На цю конференцію підготовані доповіді: Комликовою Г. І. «Про спроби організації сільськогосподарського дослідництва на Лебединщині» та Островською Н. М. «М. А. Єгоров – організатор вітчизняної сільськогосподарської дослідної справи».

7. Матеріально-технічна база. Адміністративно-господарська робота

У звітному році матеріально-технічна база бібліотеки залишалась на рівні попередніх років.

Площа бібліотеки не змінилася, і на 01.01.2015 р. становить 1145,9 м². Основне приміщення бібліотеки розташоване на двох поверхах інституту економіки та менеджменту і займає площу 721,6 м². Крім того навчальних корпусів є профільні філії бібліотеки: у корпусі інженерно-технологічного інституту це 2 кімнати (книгосховище та абонемент й читальна зала (88,3 м²)); на факультеті ветеринарної медицини абонемент (49,1 м²) та читальна зала у студентському гуртожитку № 2 (84,6 м²). У головному корпусі університету бібліотека займає 3 кімнати: 2 читальні зали електронних видань (всього 149 м²) та книгосховище обмінного фонду (53,3 м²).

Усі підрозділи бібліотеки, окрім абонементу на ветеринарному факультеті оснащені комп'ютерами, підключеними до мережі Інтернет. На жаль, протягом звітного року через нестабільну фінансову ситуацію в університеті не вдалося придбати комп'ютер і штрих-кодовий сканер для цієї філії бібліотеки.

Станом на 01.01.2015 р. бібліотека СНАУ має 58 комп'ютерів. 33 із яких – це АРМ читачів, що забезпечують доступ до електронного каталогу бібліотеки СНАУ, електронної бібліотеки, електронного репозиторію та інтернет-ресурсів. На жаль, переважна більшість комп'ютерної техніки потребує оновлення, оскільки має вік більше 10 років.

Бібліотека має 4 ксероксів, 3 сканери для зчитування штрих-кодів, 2 планшетних сканери, 10 принтерів. З усіх комп'ютерів можливий вихід в Інтернет.

Протягом року бібліотека надавала користувачам платні послуги (на загальну суму 6376 грн.). Відповідно до «Положення про платні послуги бібліотеки Сумського НАУ» 40% від загальної суми надавались на матеріальну винагороду працівникам бібліотеки.

8. Робота з кадрами

Штат бібліотеки на кінець 2014 р. налічує 20 співробітників. Майже всі працівники бібліотеки (окрім співробітника, що працює на 0,5 ставки) мають фахову освіту, з них 13 – вищу. 4 співробітники мають середню спеціальну (фахову) освіту та вищу нефахову (педагогічна, економічна, сільськогосподарська). Лише 3 співробітники бібліотеки не мають вищої освіти, але мають середню спеціальну (фахову). Одна особа здобуває вищу фахову освіту – у звітному році вступила до Харківської державної академії культури. Також один співробітник отримує другу вищу нефахову освіту.

Два працівники бібліотеки, що працюють на 0,5 ставки, мають стаж роботи у бібліотеках менше 10 років. 14 співробітників мають стаж від 10 до 30 років, 5 співробітників – більше 30 років.

Два співробітники бібліотеки мають науковий ступінь кандидата історичних наук.

З метою поліпшення використання в роботі вмінь і навичок кадрового складу бібліотеки, розпочата робота над створенням портфоліо на співробітників бібліотеки СНАУ.

Протягом звітнього року проводилась активна робота з питань підвищення кваліфікації співробітників. Так, бібліотечні працівники брали активну участь у підготовці та проведенні щомісячних занять, на яких розглядалися наступні теми:

- Законодавчі та нормативні документи з бібліотечної справи та інформаційної діяльності;
- Бібліотека ВНЗ в умовах трансформації вищої професійної освіти;
- Особливості і задачі формування інформаційної культури студентів ВНЗ;
- Створення та популяризація електронних ресурсів бібліотеки ВНЗ;
- Авторське право та його захист в бібліотеках.

Також у поточному році з метою підвищення професійного рівня працівників бібліотеки (як популяризаторів вітчизняної художньої літератури) проводились заняття із циклу «Літературний портрет». Співробітники бібліотеки прослухали доповіді своїх колег, присвячені творчості Сергія Жадана, Тодося Осьмачки, Миколи Хвильового, Степана Процюка, Івана Драча, Володимира Винниченка, Марко Вовчок.

Працівники бібліотеки щомісяця відвідували культурно-просвітницькі заходи, зустрічі з творчими людьми, що проводились у СНАУ та інших бібліотеках і навчальних закладах міста.

Директор бібліотеки СНАУ пройшла курси підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників при ННСГБ за напрямом досліджень «Методологічні засади дослідження еволюції галузевої наукової думки в розрізі окремих напрямків аграрної науки України» (березень 2014 р.) та «Охорона авторських прав при формуванні ресурсів електронної

бібліотеки» (травень 2014 р.). Потребують підвищення кваліфікації 10 працівників бібліотеки.

За високий професіоналізм, вагомий внесок в розвиток бібліотечної справи, творчий підхід до виконання своїх службових обов'язків до Всеукраїнського дня бібліотек три співробітники НБ СНАУ були відзначені Подяками ректора: Алі Олена Валентинівна, бібліотекар I категорії, Петрусенко Марія Михайлівна, головний бібліограф та Хрущ Тетяна Петрівна, завідувач сектору відділу обслуговування та книгозбереження.

Директор НБ СНАУ

Г.І. Комликова